

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/1/2021
Identifikačné číslo spisu:	1220201000
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1220201000.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v právnej veci manželky I. W., bývajúcej v X., W. XXXX/XX, proti manželovi T. W., bývajúcemu v X. - U. T., o rozvod manželstva a o úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k maloletým deťom, zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 28P/25/2020, o návrhu manželky na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu manželky na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 28P/25/2020 Okresnému súdu Dunajská Streda **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II predložil 19. januára 2021 spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu manželky (ďalej aj „navrhovateľky“) na prikázanie veci Okresnému súdu Dunajská Streda z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CSP“). Navrhovateľka návrh odôvodnila tým, že sa v júni 2020 presťahovala aj s maloletými deťmi do rodinného domu vo P. X.. Preto žiadala vec prikázať Okresnému súdu Dunajská Streda.
2. Manžel navrhovateľky ani ustanovený kolízny opatrovník sa k návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti písomne nevyjadrili.
3. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.
4. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Bratislava II) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Dunajská Streda). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky.

5. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania (civilného mimosporového konania) alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však v závislosti od predmetu sporu, postavenia sporových strán, ale aj podmienok pre rýchlejšie dosiahnutie výsledku v spore. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. S poukazom na už uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

7. Pri posudzovaní dôvodnosti návrhu vzal najvyšší súd na zreteľ predovšetkým to, že v danom prípade ide primárne o rozvod manželstva. Miestna príslušnosť v tejto veci sa riadi ustanoveniami CMP o osobitnej výlučnej miestnej príslušnosti, konkrétne § 92 CMP, podľa ktorého na konanie o rozvod manželstva je miestne príslušný súd, v ktorého obvode mali manželia posledné spoločné bydlisko, ak v obvode tohto súdu má bydlisko aspoň jeden z nich. Inak je miestne príslušný všeobecný súd toho manžela, ktorý návrh nepodal. Ak takto príslušnosť súdu nie je možné určiť, je príslušný všeobecný súd navrhovateľa. Ide teda o zákonom vyjadrenú zásadu, aby vec prejednal a rozhodol súd, v obvode ktorého mali manželia posledné spoločné bydlisko. Preto dôvodom na výnimku z tejto zásady na základe návrhu na delegáciu z dôvodu vhodnosti môžu byť len také okolnosti, ktoré celkom jednoznačne a zároveň v súlade so zákonom a ústavným právom na zákonného sudcu odôvodňujú vhodnosť prejednávania veci iným než príslušným súdom. Najvyšší súd taktiež poukazuje na skutočnosť, že s konaním o rozvod manželstva je obligatórne spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode (§ 100 CMP).

8. Najvyšší súd po preskúmaní veci predloženej mu na rozhodnutie dospel k záveru, že v tomto konaní nie je daná žiadna taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala prikázanie (delegáciu) veci z dôvodu vhodnosti inému okresnému súdu. Najvyšší súd uvádza, že dôvody delegácie síce môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú. Musia však svojou výnimočnosťou viesť k nepochybnému záveru, že delegáciou sporu na iný súd sa zabezpečí hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie sporu, čo v danom prípade preukázané nebolo.

8. 1. V danom prípade navrhovateľka odôvodňuje vhodnosť ňou navrhovanej delegácie tým, že súčasne má aj s maloletými deťmi pobyt (poznámka najvyššieho súdu: z Registra obyvateľov SR vyplýva, že ide o prechodný pobyt) v obvode Okresného súdu Dunajská Streda. Navrhovateľkou uvádzaný dôvod zmeny pobytu mimo obvod príslušného súdu a odôvodnenie vhodnejšieho prejednávania veci Okresným súdom Dunajská Streda s ohľadom na túto skutočnosť, nie je dôvodom, ktorý by odôvodňoval prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti.

8. 2. Samotná situácia pobytu navrhovateľky podľa názoru najvyššieho súdu nie je spôsobilá významne ovplyvniť hospodárnosť ani rýchlosť konania o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode. Vo všeobecnosti sú problémy tohto druhu (napríklad, že strana sporu/jej zástupca nemá bydlisko/sídlo v obvode miestne príslušného súdu alebo že musí za účelom dostavenia sa na súd prekonávať väčšie vzdialenosti, či vynaložiť vyššie výdavky) skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu. Strana (účastník) má totiž právo zvoliť si v konaní zástupcu, ktorý je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 CSP). Najvyšší súd taktiež poukazuje na § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého

procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Súd zároveň môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti strane uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP).

9. Najvyšší súd dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu nevyhovel.

10. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.